

ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ

ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵਿਚ ਸੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਅਸੁੱਧਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ (ਅਧਿਆਇ 11-15), ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਧੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਕਿਤਾਬ¹ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਤੁਰੇਤ ਦੀ ਤੀਜੀ ਕਿਤਾਬ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੋਣਾ, ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਸੰਜੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਵੀਆਂ 16 ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ਾ ਤੁਰੇਤ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਤੇ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਆਖਰੀ ਆਇਤ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਐਲਾਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੁਝ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚ ‘ਸਦਾ ਦੀ ਬਿਧੀ’ ਹੋਣਾ ਸੀ (16:34)।

ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ ਅਸਲ ਵਿਚ ‘ਸਦਾ ਦੀ ਵਿਧੀ’ ਬਣ ਗਿਆ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ‘ਯਹੂਦੀ ਕਲੰਡਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਜੀਦਾ ਦਿਨ’ ਬਣ ਗਿਆ।² ਇਸਦੇ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਇਤਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਬੂਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਇਤਹਾਸ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।³ ਅੱਜ ਇਸ ਨੂੰ ਇਬਰਾਨੀ ਨਾਮ *ਯੋਮ ਕਿੱਪੁਰ* ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੋਖਾ ਦਿਨ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਇੱਕੋ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਦੇ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਵੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਵੜਨਾ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਪੈਰ੍ਹੇ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਅੱਜ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ’ ਬਾਰੇ ਹੈ (16:34)। ‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ’ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਲੇਵੀਆਂ 16 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਪੰਦਰਾਂ ਵਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *kapar* (ਕਾਪਾਰ) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘ਉੱਪਰ ਢੱਕਣਾ, ਪਸਚਾਤਾਪ, ਕੱਫ਼ਾਰਾ, ਮਨਾਉਣਾ, ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨਾ’।⁴ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪ ‘ਢੱਕੇ’ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਭਾਵ ਉਹ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂ ਉਤਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੁਰਾਗ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਫ਼ੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਅਸੀਂ ਕਿੱਧਰ ਵੇਖੀਏ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ’ ਦਿੱਤਾ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਇਕ ‘ਦਿਨ’ ਭਾਵ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਨੂੰ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਦੱਸਦਿਆਂ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਰਤੀਬਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਉਹਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਲਈ, ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਡੇਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਸਭ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ

ਨੂੰ ਸਦਾ ਦੀ ਬਿਧੀ ਕਰਕੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ।

ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ (16:1)

1 ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮਰਨ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਮਰ ਗਏ।

ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਾਕ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਕਾਸਫੇ ਦਾ ਇਤਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤ 1. ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਨਿਯਮ ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮਰਨ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਨਾਦਾਬ ਅਤੇ ਅਬੀਹੂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ‘‘ਓਪਰਾ ਧੂਪ’’ ਪੁਖਾਇਆ ਸੀ (10: 1, 2)। ਲੇਵੀਆਂ 16:2 ਇਹ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮ (ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੁਝ) ਯਾਜਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਦਾਬ ਅਤੇ ਅਬੀਹੂ ਵਾਲੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਰੋਕ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਖੁਦਾ ਦਾ ਉਸ ਸੰਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਆਉਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਦੋਂ ਨਿਯਮ ਦੇਣਾ ਫੱਬਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਅਧਿਆਇ 10 ਵਿਚਲੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਫ਼ੌਰਨ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਤਾਂ ਲੇਖਕ ਦੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਇਤਹਾਸਕ ਲੜੀ ਵੱਲ ਮੁੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਅਧਿਆਇ ਕਿਉਂ ਲਿਖ ਦਿੱਤੇ ਗਏ?

ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਕਈ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵਚਨ ਨਾ ਤਾਂ ਇਹ ਆਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਇਸ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ 11 ਤੋਂ 15 ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਅਧਿਆਇ 10 ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਇਤਹਾਸਕ, ਤਰਤੀਬਵਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਮੰਨਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਨਾਲ ਸ਼ਾਇਦ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਅਧਿਆਇਆਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਸ਼ਿਖਰ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਅਧਿਆਇ 11 ਤੋਂ 15 ਆਮ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ (ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ) ਤੋਂ ਰਸਮੀ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਹਟਾਏ ਜਾਣ; ਅਧਿਆਇ 16 ਪੂਰੀ ਕੌਮ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧਤਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮ ਸ਼ਾਇਦ ਅਧਿਆਇ 10 ਅਤੇ 16 ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਲ ਦੇ ਇਕ ਦਿਨ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਵਿਚ ਜੋੜੇ ਗਏ ਜਦੋਂ ਸਭ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋ ਕੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਖਲੋਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਇਕ ਝਲਕ (16:2-10)

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਾ ਅਰੰਭ ਉਸ ਦਿਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਵਰਣਨ, ਉਸ ਦਿਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਝਲਕ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਵੜਨ ਬਾਰੇ ਸਾਵਧਾਨੀ (16: 2)

2 ਤਾਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਆਖਿਆ, ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਹਾਰੂਨ ਨੂੰ ਆਖ, ਜੋ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜਦੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਦੇ ਅੱਗੇ ਜੋ ਸੰਦੂਕ ਦੇ ਉੱਤੇ ਹੈ ਸਭਨੀਂ

ਵਾਰੀਂ ਨਾ ਆਇਆ ਕਰੇ, ਜੇ ਉਹ ਮਰੇ ਨਾ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਦੇ ਉੱਤੇ ਬੱਦਲ ਵਿੱਚ ਪਰਗਟ ਹੋਵਾਂਗਾ।

ਆਇਤ 2. ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਮਰੇ ਸਨ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਦਾ ਕੁਝ ਕਾਰਣ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉੱਥੇ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ‘‘ਓਹ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਮਰ ਗਏ’’ (16:1)। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਓਪਰਾ ਧੂਪ ਖੁਖਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਲੇ ਗਏ ਹੋਣ। ਉਹ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਹਾਰੂਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਯਾਜਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਚਿਤਾਵਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਵਾਸ ਸੀ, ਵੜਨਾ ਬਿਨ ਬੁਲਾਏ ਮੌਤ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ ਸੀ! ਯਾਜਕਾਈ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵੇਖ ਲਏ ਸਨ।

ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਦੇ, ਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਮੌਤ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਕਰਕੇ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਜਦ ਉਹ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਵਿਚ ਬੱਦਲ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ। ਆਖ਼ਰ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਸਧਾਰਣ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਜੀਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ (ਕੁਚ 33:20; ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 1:18; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6:13-16; 1 ਯੂਹੰਨਾ 4:12)।

ਇਬਰਾਨੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਨੁਵਾਦ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਕਰਕੇ NASB ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜਦੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸਭਨੀਂ ਵਾਰੀਂ ਨਾ ਆਇਆ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ‘‘ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ’’ ਉਹ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨੇਮ ਦਾ ‘‘ਸੰਦੂਕ’’ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਉੱਪਰ ‘‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਸਰਪੋਸ਼’’ ਸੀ। ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਨੂੰ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਵੜਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਕਿਉਂ ਜੇ ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਹਰ ਸਾਲ ਇਕ ਦਿਨ ਉਸ ਦੇ ਵੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮਨਾਹੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ: ‘‘ਉਹ ਜਦੋਂ ਦਿਲ ਕਰੇ ਹਰ ਵਕਤ ਅੰਦਰ ਨਾ ਆਵੇ, ਪਰ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਠਹਿਰਾਏ ਹੋਏ ਦਿਨ ਅੰਦਰ ਵੜੇ।’’⁵

ਆਇਤ 2 ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ‘‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਸਰਪੋਸ਼’’ 2½ ਹੱਥ [1 ਹੱਥ=1.5 ਫੁਟ - ਅਨੁਵਾਦਕ] ਲੰਮੇ 1½ ਹੱਥ ਚੌੜੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਸਲੈਬ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਡੇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਨੇਮ ਦੇ ਸੰਦੂਕ ਦੇ ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਸਿਰੇ ਤੇ ਦੋ ਕਰੂਬ ਬੈਠੇ ਸਨ (ਕੁਚ 25:17-21; 37:6-9)। ਯਹੋਵਾਹ ਮੂਸਾ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰੂਬੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਸੀ (ਕੁਚ 25:22; 30:6; ਗਿਣਤੀ 7:89), ਇਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਚੌਕੀ ਜਾਂ ਸਿੰਘਾਸਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਜ਼ਬੂਰਾਂ 99:1, 5; 132:7)।

ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *kapporeth* (ਕਪੋਰੇਥ) ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਸਰਪੋਸ਼’’ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੋ ਅਰਥ ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਥਿਊਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ‘‘ਢੱਕਣਾ’’ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਕੁਝ-ਕੁਝ ‘‘ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਢੱਕਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ’’ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਨਿੱਕਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ‘‘ਪੂੰਝ ਦੇਣਾ’’ ਜਾਂ ‘‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨਾ’’ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ‘‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੀ ਥਾਂ’’ ਹੈ। LXX ਵਿਚ ਇਸ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ *hilasterion* (ਹਿਲਾਸਟੇਰਿਓਨ) ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ‘‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੀ ਥਾਂ’’ ਜਾਂ ‘‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਸਬੰਧੀ’’ (ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 3:25) ਹੈ।⁶

ਭੇਟਾਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰੀ (16: 3-5)

³ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਰੂਨ ਇਸ ਤਰਾਂ ਆਇਆ ਕਰੇ, ਇੱਕ ਜੁਆਨ ਬਲਦ ਲੈ ਕੇ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਛੱਤ੍ਰਾ ਲੈ ਕੇ ਹੋਮ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਲਈ ⁴ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਕਤਾਨ ਦੇ ਕੁੜਤੇ ਨੂੰ ਪਹਿਰੇ ਅਤੇ ਕਤਾਨ ਦੀ ਕੱਛ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਲੱਕ ਕਤਾਨ ਦੇ ਪੱਟਕੇ ਨਾਲ ਕੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਤਾਨ ਦਾ ਅਮਾਮਾ ਪਹਿਰੇ। ਏਹ ਪਵਿੱਤਰ ਲੀੜੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਰੇ ⁵ਅਤੇ ਉਹ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੀ ਮੰਡਲੀ ਤੋਂ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਬੱਕਰੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਪਠੋਰੇ ਅਤੇ ਹੋਮ ਦੀ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਛੱਤ੍ਰਾ ਲਵੇ।

ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ (ਸ਼ਾਇਦ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ), ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿ ਸਲਾਨਾ ਕੀ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਹਾਰੂਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਅਗਲੀਆਂ ਕਈ ਆਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਗਲੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੇਟਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਇਤਾਂ 3-5. ਯਹੋਵਾਹ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇਸ ਐਲਾਨ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਰੂਨ (ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ) ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਈ ਕੀ ਲਿਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ: ਇੱਕ ਜੁਆਨ ਬਲਦ ਲੈ ਕੇ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਛੱਤ੍ਰਾ ਲੈ ਕੇ ਹੋਮ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਲਈ (16:3)। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਹਦੇ ਲਈ ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਇੱਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਆਇਤ 3 ਉਸ ਥਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਯਾਜਕ ਨੇ ਆਇਆ ਕਰਨਾ ਸੀ ਭਾਵ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਡੇਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਥੇ ਤੰਬੂ ਵਿਚਲੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਤਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਡੇਰੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਹਾਤੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਣੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਤੁਰੇਤ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਵਾਲੀ ਵਰਦੀ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਬਲਕਿ ਇਹ ਉਹ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ “ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੱਪੜੇ” ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਧਾਰਣ, ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰੇ ਅਤੇ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਸਨ: ਕਤਾਨ ਦੇ ਕੁੜਤੇ, ਕਤਾਨ ਦੀ ਕੱਛ, ਕਤਾਨ ਦੇ ਪੱਟਕੇ ਅਤੇ ਕਤਾਨ ਦਾ ਅਮਾਮਾ (16:4)। ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਨਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੋਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਪਣੀ ਰਸਮੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਵਰਦੀ ਵਰਗੇ ਸਾਨਦਾਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਲੀੜੇ ਸਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪਵਿੱਤਰ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪਹਿਨ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਟੀਕਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਦੇ ਆਮ ਲਿਬਾਸ ਵਿਚਕਾਰ ਜਿਹੜੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜੇ ਲਈ ਯੋਗ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਧਾਰਣ ਪਹਿਰਾਵਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸੇਵਕ ਵਰਗਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਫ਼ਰਕ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਪਹਿਨਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਲਿਬਾਸ ਵਿਚ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇ। ਉਹਦੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਕੰਮ ਲਈ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗਦਿਆਂ ਘੁਮੰਡੀ ਹੋ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹਲੀਮ ਹੋ ਕੇ ਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਚਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ (ਯਾਜਕ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ) ਲਈ ਭੇਟਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਪਸੂ ਦੇ ਪਠੋਰੇ ਅਤੇ ਹੋਮ ਦੀ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਛੱਤ੍ਰਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (16:5)।

ਭੇਟਾਂ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ (16:6-10)

⁶ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਆਪਣੀ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਬਲਦ ਨੂੰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਲਈ ਹੈ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰੇ ⁷ਅਤੇ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਬੱਕਰੇ ਲੈ ਕੇ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਬੁਹੇ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਖਲਿਹਾਰੇ ⁸ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਬੱਕਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਗੁਣਾ ਪਾਵੇ, ਇੱਕ ਗੁਣਾ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਗੁਣਾ ਅਜ਼ਾਜ਼ੇਲ ਦੇ ਲਈ ⁹ਅਤੇ ਜਿਸ ਬੱਕਰੇ ਉੱਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਗੁਣਾ ਪਾਵੇ, ਹਾਰੂਨ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਆ ਕੇ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ¹⁰ਪਰ ਉਹ ਬੱਕਰਾ ਜਿਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਅਜ਼ਾਜ਼ੇਲ ਦਾ ਗੁਣਾ ਪਿਆ, ਸੋ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੋਟ ਕਰਕੇ ਉਜਾੜ ਵਿੱਚ ਛੱਡਣ ਲਈ, ਜੀਉਂਦਾ ਧਰਿਆ ਜਾਵੇ।

ਆਇਤਾਂ 6-10. ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਜ ਕਦਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਪਹਿਲਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੀ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਬਲਦ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਵੇ (16:6)। ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਡੇਰੇ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਲਈ ਦੋ ਬੱਕਰੇ ਚੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ (16:7)। ਤੀਜਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਬੱਕਰਾ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਅਜ਼ਾਜ਼ੇਲ (ਅਜ਼ਾਜ਼ੇਲ ਇਕ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬੱਕਰਾ - ਅਨੁਵਾਦਕ) ਲਈ ਹੋਣਾ ਸੀ (16:8) ਗੁਣਾ ਪਾਵੇ। ਚੌਥਾ, ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਵਜੋਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (16:9)। ਪੰਜਵਾਂ, ਦੂਜਾ ਬੱਕਰਾ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਜੀਉਂਦਾ ਧਰਿਆ ਜਾਣਾ; ਅਤੇ ਫਿਰ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਛੋਟ ਕਰਕੇ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਘੱਲਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (16:10)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਦਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨਾ (16:11-28)

ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਝਲਕ ਤੋਂ ਅਸਲ ਨਿਯਮਾਂ ਵੱਲ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਿਚ ਯਾਜਕ ਵੱਲੋਂ ਮੰਨੇ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੇਟਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਤੇ ਡੇਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, ਸੁੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਟੱਬਰ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ (16:11-14)

¹¹ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਉਸ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਬਲਦ ਨੂੰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਲਈ ਹੈ ਲਿਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਬਲਦ ਨੂੰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਲਈ ਹੈ ਕੱਟ ਸੁੱਟੇ ¹²ਅਤੇ ਉਹ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਅੱਗ ਦੇ ਕੋਲਿਆਂ ਨਾਲ ਧੂਪਦਾਨੀ ਨੂੰ ਭਰ ਕੇ ਅਤੇ ਮਹੀਨ ਕੁੱਟੇ ਹੋਏ ਅਸ਼ੁਗੰਧ ਨਾਲ ਹੱਥ ਭਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੜਦੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੈ ਆਵੇ ¹³ਅਤੇ ਉਹ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ

ਅੱਗੇ ਅੱਗ ਦੇ ਉੱਤੇ ਧੂਪ ਪਾਵੇ ਜੋ ਧੂਪ ਦਾ ਬੱਦਲ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਨੂੰ ਜੋ ਸਾਖੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਹੈ ਕੱਸ ਲਵੇ ਭਈ ਉਹ ਮਰੇ ਨਾ ¹⁴ ਅਤੇ ਉਹ ਬਲਦ ਦੇ ਲਹੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਉੱਤੇ ਪੂਰਬ ਦੀ ਵੱਲ ਆਪਣੀ ਉਂਗਲ ਨਾਲ ਛਿਣਕੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਦੇ ਅੱਗੇ ਓਹ ਆਪਣੀ ਉਂਗਲ ਨਾਲ ਲਹੂ ਨੂੰ ਸੱਤ ਵੇਰੀ ਛਿਣਕੇ।

ਆਇਤ 11. ਪ੍ਰਾਨ ਯਾਜਕ ਲਈ ਆਪਣੇ ਲਈ ... ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਲਈ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਨ ਯਾਜਕ ਜਿਹੜਾ ਪਾਪ ਨਾਲ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮਾਫ਼ੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹਦੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਨਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਸਿਰਫ਼ ਤਦੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਮਾਫ਼ੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਪ੍ਰਾਨ ਯਾਜਕ ਲਈ ਬਲਦ ਦੀ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ, ਪਾਪ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਭੇਟਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਡੇਰੇ ਤਕ ਬਲਦ ਦੇ ਲਿਆਉਣ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਯਾਜਕ ਵੱਲੋਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਯਾਜਕ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਲਦ ਨੂੰ ਲਿਆ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਹੀ ਕੱਟਦਾ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 12, 13. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਯਾਜਕ ਲਈ ਹੋਮ ਦੀ ਭੇਟ ਦੀ ਜਗਵੇਦੀ ਤੋਂ ਅੱਗ ਦੇ ਕੋਲਿਆਂ ਨਾਲ ਧੂਪਦਾਨੀ ਨੂੰ ਭਰ ਕੇ ਲਿਜਾਣਾ ਅਤੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਹੀਨ ਕੁੱਟੇ ਹੋਏ ਅਸ਼ੁਰੀਯ ਨਾਲ ਹੱਥ ਭਰ ਕੇ ⁷ ਇਸ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਉਹ ਧੂਪ ਅਤੇ ਬਲਦੇ ਹੋਏ ਕੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧੂਪ ਦੀ ਜਗਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਧੂਪ ਦੀ ਜਗਵੇਦੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲਦੇ ਪੂੰਏ ਦੇ ਬੱਦਲ ਨਾਲ ਅੰਦਰਲਾ ਹਿੱਸਾ ਭਾਵ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਾਨ ਯਾਜਕ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੰਦੂਕ ਨੂੰ ਪੂੰਏ ਨਾਲ ਢੱਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਹੀ ਵੜ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਉਹ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਦੇ ਪੂੰਏ ਨਾਲ ਢੱਕੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੜ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮਰ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਨਕਾਬ ਲਈ ਧੂਪ ਵਿੱਚੋਂ ਪੂਆਂ ਨਿੱਕਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ⁸ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਇਹ ਤੱਥ ਯਾਦ ਦੁਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕੋਈ ਸ਼ਖ਼ਸ ਜੀਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ।

ਆਇਤ 14. ਪੂੰਏ ਨਾਲ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਭਰ ਜਾਣ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਯਾਜਕ ਨੇ ਬਲਦ ਦੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹਨੇ ਸੰਦੂਕ ਦੇ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਦੇ ਪੂਰਬ ਦੀ ਵੱਲ ਸੱਤ ਵੇਰੀ ਆਪਣੀ ਉਂਗਲ ਨਾਲ ਲਹੂ ਨੂੰ ਛਿਣਕਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਣੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਪਰਜਾ ਅਤੇ ਡੇਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ (16: 15-19)

¹⁵ ਫੇਰ ਉਹ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਹੈ ਕੱਟ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਲਹੂ ਪੜਦੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਆਵੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਦੇ ਬਲਦ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਤਿਹਾ ਹੀ ਉਸ ਲਹੂ ਨਾਲ ਕਰੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਦੇ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਦੇ ਅੱਗੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛਿਣਕੇ ¹⁶ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੀ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਏਸੇ ਤਰਾਂ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ

ਅਸ਼ੁੱਧਤਾਈ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਲਈ ਕਰੇ ¹⁷ਅਤੇ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਵੇ ਜਦ ਤੋੜੀ ਉਹ ਨਿੱਕਲੇ ਨਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਸਾਰੀ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਾ ਹੋਵੇ ¹⁸ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਜਗਵੇਦੀ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਹੈ, ਉਸ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਬਲਦ ਦੇ ਲਹੂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਬੱਕਰੇ ਦੇ ਲਹੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਗਵੇਦੀ ਦਿਆਂ ਸਿੰਝਾਂ ਉੱਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਛਿਣਕੇ ¹⁹ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਲਹੂ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਸੱਤ ਵੇਰੀ ਆਪਣੀ ਉਂਗਲ ਨਾਲ ਛਿਣਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੀ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾਈ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰੇ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਡੇਰੇ ਲਈ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇਣੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।^੧

ਆਇਤ 15. ਬਲਦ ਦੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਛਿੜਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ... ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕੱਟਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਦੋ ਬੱਕਰੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ; ਗੁਣੇ ਪਾ ਕੇ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ‘‘ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ’’ (16:9) ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ‘‘ਅਜ਼ਾਜ਼ੇਲ ਦਾ’’ ਸੀ (16:10)। ਜਿਹੜਾ ‘‘ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ’’ ਸੀ ਉਹਨੂੰ ਇੱਥੇ ‘‘ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ’’ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬਲਦ ਦੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਇਹੀ ਤਰੀਕਾ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਨੇ ਫੇਰ ਤੋਂ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਵੜਨਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਹਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਦੇ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ਼ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਲਹੂ ਛਿੜਕਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ 16:17)।

ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ – ਬਲੀ ਕੀਤੇ ਬੱਕਰੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਛੱਡੇ ਬੱਕਰੇ ਨਾਲ। ਇਹ ਫ਼ਾਲਤੂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭਲਾ ਇੱਕੋ ਬੱਕਰਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਐਂਡ੍ਰਿਊ ਐੱਚ. ਟਰੋਟਰ, ਜੂਨੀਅਰ, ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਅਰਥ ਐਨਾ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਪਾਪ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਪਹਿਲੇ ਬੱਕਰੇ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਵਾਲੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਪ ਦੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੌਤ ਹੈ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 18:4)। ਦੂਜੇ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਪਾਪ ਲੱਦ ਕੇ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਭੇਜਣਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਪ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਓਨੇ ਹੀ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ‘‘ਜਿੰਨਾਂ ਚੜ੍ਹਦਾ ਲਹਿੰਦੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੈ’’ (ਜ਼ਬੂਰ 103:12)। ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਭਸਮ ਹੋ ਜਾਣ ਤਕ ਸੜ ਜਾਣਾ ਪਾਪ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਾਚਕ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤੋਂ ਨਾ ਸਤਾ ਸਕੇ।¹⁰

ਆਇਤ 16. ਵਚਨ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਲਹੂ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਲਈ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੀ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਲਹੂ ਛਿੜਕਣ ਨਾਲ ਯਾਜਕ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਭਾਵ ਤੰਬੂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ

ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੁੱਧਤਾਈ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਕੋੜੀ ਦੀ ਅਸੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਸੁੱਧਤਾਈ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਅਸਧਾਰਣ ਰਿਸਾਵ ਨਾਲ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਛੁਹੰਦੇ ਸਨ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪ (ਪੂਰੇ ਤੌਰ ਤੇ) ਡੇਰੇ ਨੂੰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਰਹਿ ਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਬੰਦਗੀ ਕਰਦਿਆਂ ‘‘ਛੁਹੰਦੇ ਸਨ।’’ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ‘‘ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ’’ ਨੂੰ ਅਤੇ ਡੇਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਸੁੱਧ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ; ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਤੇ, ਅਸੁੱਧਤਾ ਦੀ ਹੁੰਦ ਡੇਰੇ ਤੋਂ, ਜਿੱਥੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਵਾਸ ਸੀ, ਚੁੱਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਆਇਤ 17. ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਚ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿੱਛਲ-ਲਿਖਤ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ 16:2 ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ‘‘ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ’’ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਆਇਤ ਵਿਚ ‘‘ਪੜਦੇ ਦੇ ਅੰਦਰ’’ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਸਾਰੀ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ 16:6, 11, 15, 16)। 16:17 ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਵਿਚ ਇਕੱਲਾ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਫੇਰ ਉਸ ਥਾਂ ਦੀ ਜਿੱਥੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਵਾਸ ਸੀ, ਪਵਿੱਤਰਤਾਈ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਵੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕੋ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਵੜ ਸਕਦਾ ਸੀ (ਪਾਠਕ ਨੂੰ 16:34 ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ)।

ਆਇਤਾਂ 18, 19. ਯਾਜਕ ਵੱਲੋਂ ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਲਹੂ ਛਿੜਕਣ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਦੇ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਉਸ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਕੋਲ ਜਿਹੜੀ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਹੈ ਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਉੱਤੇ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ‘‘ਜਗਵੇਦੀ’’ ਯੂਪ ਦੀ ਜਗਵੇਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਮ ਦੀ ਭੇਟ ਦੀ ਜਗਵੇਦੀ। ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ‘‘ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ’’ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧੇਰੇ ਲਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦੱਸੀ ਗਈ ਜਗਵੇਦੀ ਹੋਮ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਲਈ ਜਗਵੇਦੀ ਹੈ। ਆਖਰ ਯੂਪ ਦੀ ਜਗਵੇਦੀ ਡੇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਲਈ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਿਸ ਵੀ ਵੇਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ, ਬਲਦ ਅਤੇ ਬੱਕਰੇ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਜਗਵੇਦੀ ਦਿਆਂ ਸਿੰਗਾਂ ਉੱਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਲਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਨੂੰ ਜਗਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਉਹਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੀ ਅਸੁੱਧਤਾਈ ਤੋਂ ਉਹਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਤ ਵੇਰੀ ਛਿੜਕਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਫੇਰ, ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਪਾਪੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦੂਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਅਸੁੱਧ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਅਸੁੱਧਤਾਈ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਹੂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਬਲੀ ਦੇ ਬੱਕਰੇ ਦੀ ਰਸਮ: ਕੌਮ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣਾ (16:20-22)

²⁰ਜਾਂ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਦਾ ਅਤੇ ਜਗਵੇਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਪੂਰਾ ਕਰੇ ਤਾਂ

ਜੀਉਂਦੇ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਲਿਆਵੇ ²¹ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਆਪਣੇ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਜੀਉਂਦੇ ਬੱਕਰੇ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਧਰੇ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰਿਆਂ ਪਾਪਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਬੱਕਰੇ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਰ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਇਕਰਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਿਆਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਉਜਾੜ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦੇਵੇ ²²ਅਤੇ ਉਹ ਬੱਕਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬਦੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਇੱਕ ਦੂਰ ਦੇਸ ਨੂੰ ਚੱਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਦੇਵੇ।

ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਖਰ ਕੌਮ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਜੀਉਂਦੇ ਬੱਕਰੇ, ‘ਅਜ਼ਾਜ਼ੇਲ’ ਉੱਤੇ ਲੱਦ ਦੇਣ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ।

ਆਇਤ 20. ਅਧਿਆਇ ਦਾ ਅਰੰਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਲੜੀ ਵਿਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਆਇਤਾਂ 15 ਤੋਂ 17 ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਅਤੇ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ; ਜਦਕਿ ਆਇਤਾਂ 18 ਅਤੇ 19 ਜਗਵੇਦੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਮੁਕਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੀਉਂਦੇ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਲਿਆਇਆ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਲਿਆਵੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਤਾਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ‘ਜੀਉਂਦਾ ਬੱਕਰਾ’ ਜੀਉਂਦਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ; ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੱਟੇ ਦੂਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 21, 22. ਇਸ ਭੇਟ ਦੇ ਅਹਿਮ ਕਾਰਜ ਦੀ ਗੱਲ ਅੱਗੇ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਨੇ ਬੱਕਰੇ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰਿਆਂ ਪਾਪਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਸੰਕੇਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਬੱਕਰੇ ਦੇ ਉੱਤੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਪਾਂ ਨਾਲ ਲੱਦਿਆਂ ਬੱਕਰਾ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਲਿਜਾ ਕੇ ਉਸ ਕੰਮ ਲਈ ਠਹਿਰਾਏ ਮਨੁੱਖ ਵੱਲੋਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਕਰਾ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬਦੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਤੇ ਚੁੱਕ ਲੈਂਦਾ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 8 ਅਤੇ 10 ਵਿਚ ਇਸ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ‘ਅਜ਼ਾਜ਼ੇਲ’ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ‘*za'zel* (ਅਜ਼ਜ਼ੇਲ) ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਦਾ ਮੂਲ ਅਰਥ ‘ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹਟਾਉਣਾ’ ਹੈ।¹¹ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕਈ ਅਨੁਵਾਦ ਸੰਭਵ ਹਨ।¹² ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਮੁੱਢਲੇ ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ‘ਬਲੀ ਦਾ ਬੱਕਰਾ’ ਸ਼ਬਦ ਵਰਗਾ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।¹³ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਬੱਕਰੇ ਉੱਤੇ ਲੱਦ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਉਹਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਸੀ।¹⁴

ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ‘ਅਜ਼ਾਜ਼ੇਲ’ ਸਹੀ ਨਾਮ ਹੈ, ਜੋ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਭੂਤ ਜਾਂ ‘ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਤ’ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।¹⁵ ਇੱਥੇ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਉੱਥੇ ਵਾਪਸ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਣਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਆਏ ਸਨ।¹⁶ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਅਸੰਭਵ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਹ ਭੂਤ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦੱਸੇਗਾ ਜਿਹੜੀ ਲਗਭਗ ਸੱਚੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਤੁੱਲ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਰੰਥ ਕਿਸੇ ਭੂਤ ਨੂੰ ਐਨੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਵੇ।

ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜ਼ਾਜ਼ੇਲ ਸ਼ਬਦ ਤਬਾਹੀ ਦੀ ਥਾਂ (‘ਖੜੀ ਚੱਟਾਨ’; NEB) ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਤਲਬ ਇਹ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਲਿਜਾਣ ਨਾਲ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਬਾਹੀ ਲਈ ਘੱਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਦੀ ਯਹੂਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਚੋਟੀ ਤੋਂ ਧੱਕਾ ਦੇ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਮਰ

ਜਾਂਦਾ ਸੀ।¹⁷ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇਕ ਵਿਚਾਰ ਗੋਰਡਨ ਜੇ. ਵੈਨਹਮ ਵੱਲੋਂ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ‘ਉਜਾੜ’ ਵੱਲ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਘੱਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਉਹ ਮੂਲ ਵਿਚ ‘‘ਤਬਾਹੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ’’ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ‘‘ਉਸ ਥਾਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ‘ਖ਼ਤਮ’ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ।’’¹⁸

ਅਜਾਜ਼ੇਲ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਖ਼ਾਸ ਅਰਥ ਦੇ ਜਿਸ ਵੀ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਦਾ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ, ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ, ਡੇਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ, ਜਗਵੇਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਪ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਅੰਤਿਮ ਬਲੀਆਂ: ਹੋਮ ਬਲੀ ਅਤੇ ਪਾਪ ਬਲੀ (16:23-28)

²³ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਣ ਕੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਦੇ ਵੇਲੇ ਪਹਿਰੇ ਸਨ ਕਤਾਨ ਦੇ ਲੀੜਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਛੱਡੇ ²⁴ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਲੀੜੇ ਪਾਵੇ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹੋਮ ਦੀ ਭੇਟ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੋਮ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰੇ ²⁵ਅਤੇ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੀ ਚਰਬੀ ਨੂੰ ਉਹ ਜਗਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਸਾੜ ਸੁੱਟੇ ²⁶ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਅਜਾਜ਼ੇਲ ਲਈ ਉਸ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਸੋ ਆਪਣੇ ਲੀੜੇ ਧੋ ਕੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਨ੍ਹਾ ਕੇ ਪਿੱਛੋਂ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇ ²⁷ਅਤੇ ਉਸ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਬਲਦ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ ਸੋ ਡੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਓਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੱਲਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੋਹੇ ਸਣੇ ਸਾੜ ਸੁੱਟਣੇ ²⁸ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜੇ, ਸੋ ਆਪਣੇ ਲੀੜੇ ਧੋ ਕੇ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਨ੍ਹਾ ਕੇ ਪਿੱਛੋਂ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇ।

ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਆਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੇਟਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਭੇਟਾਂ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਡੇਰੇ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ: ਹੋਮ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਅਤੇ ‘‘ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੀ ਚਰਬੀ।’’ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਦੀ ‘‘ਹੋਮ ਦੀ ਭੇਟ’’ ਵਿਚ ਇਕ ਛਤ੍ਰਾ (16:3), ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ‘‘ਹੋਮ ਦੀ ਭੇਟ’’ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਛਤ੍ਰਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (16:5)।

ਆਇਤਾਂ 23-25. ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਿਤ ਭੇਟਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹਦੇ ਲਈ ਫੇਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਲੀੜੇ ਬਦਲਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ (ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ¹⁹) ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਉਹਨੇ ਕਤਾਨ ਦੇ ਲੀੜਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਵੜਨਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਨਾਲੇ ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਵਿਚ ਧੋਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ (ਡੇਰੇ ਦੇ ਅਗਤੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਖਵਾਂ ਇਲਾਕਾ) ਹੁੰਦਾ ਸੀ।²⁰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨੇ ਫੇਰ ਆਪਣਾ ਲਿਬਾਸ ਬਦਲ ਕੇ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਵਾਲੀ ਪੁਸ਼ਾਕ ਪਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਇਸ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਵਿੱਲਖਣ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਅਤੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਸੀ। ਸਮਾਰੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ (16:4) ਅਤੇ ਫੇਰ ਰਸਮਾਂ ਦੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ (16:23, 24), ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅੱਡ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ‘‘ਪੁਸਤਕ-ਟੇਕ’’ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਕੱਪੜੇ ਬਦਲ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਨੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ: ਇਕ ਆਪਣੇ ਲਈ ਹੋਮ ਦੀ ਭੇਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਲੋਕਾਂ ਲਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੀ ਚਰਬੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ, ਜੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਦੀ ‘‘ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ’’ (16:3) ਲਈ ਬਲਦ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਨਾਲੇ ਇਕ ਬੱਕਰਾ। ਇਹ ਬੱਕਰਾ ‘‘ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ’’ ਅਤੇ ‘‘ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ’’ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ‘‘ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ’’ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (16:9, 15)। ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੇ ਦੋ ਜਾਨਵਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੱਟੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ; ਹੁਣ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੀ ਚਰਬੀ ਸਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਰਬੀ ਨੂੰ ਜਗਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਸਾੜਨ, ਦਿਨ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੀ ਚਰਬੀ ਦਾ ਸਾੜਿਆ ਜਾਣਾ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿਚ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਪ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਰਸਮ ਦੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਮ ਬਲੀ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੋਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਨਵਿਆਏ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਬਰਕਤ ਦੇਣ ਲਈ ਆਖ ਕੇ ‘‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ’’ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੀ ਮਾਫ਼ੀ ਲਈ ਉਸ ਅੱਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਫੇਰ ਤੋਂ ਸਮਰਪਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਭਾਵ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 26-28. ਉਸ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਨਾਉਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਪਾਪ ਅਤੇ ਅਸੁੱਧਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦਿਨ ਨਜ਼ਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾਲ ਡੇਰੇ ਨੂੰ ਗੰਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਫ਼ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਹੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਅਜ਼ਾਜ਼ੇਲ (ਬਲੀ ਦੇ ਬੱਕਰੇ) ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੀੜੇ ਧੋ ਕੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਨ੍ਹਾਵੇ; ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਹ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆ ਸਕਦਾ ਸੀ (16:26)। ਉਸ ਬੱਕਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜੋ ਸੰਕੇਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਅਸੁੱਧ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ; ਉਹਦੇ ਲਈ ਉਸ ਅਸੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਨਹਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਬਲਦ ਅਤੇ ਬੱਕਰੇ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (16:27)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਕੌਮ ਤੋਂ ਅਤੇ ਡੇਰੇ ਤੋਂ ਪਾਪ ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਸ ਅਪਵਿੱਤਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਲੀਨਤਾ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਸ ਮਾਸ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਤੀਜਾ, ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਅਸੁੱਧ ਹੋ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ; ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨੂੰ ਵੀ ਫੇਰ ਤੋਂ ਸੁੱਧ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੀੜੇ ਧੋਵੇ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਨ੍ਹਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਫੇਰ ਤੋਂ ਵੜ ਸਕਦਾ ਸੀ (16:28)।

ਬਿਧੀ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ (16:29-34)

²⁹ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਸਦਾ ਦੀ ਬਿਧੀ ਠਹਿਰੇ, ਜੋ ਸੱਤਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਦਸਵੀਂ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਓਪਰਾ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇ ³⁰ਕਿਉਂ ਜੋ ਓਸੇ ਦਿਨ ਜਾਜਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰੇ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਿਆਂ ਸਾਰਿਆਂ ਪਾਪ ਤੋਂ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸੁੱਧ ਹੋਵੋ ³¹ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸਰਾਮ ਦਾ ਸੱਬਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਦਾ ਦੀ ਬਿਧੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਤੁਸਾਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦੇਣਾ ³² ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਜਕ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਮਸਹ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਓ ਦੀ ਥਾਂ ਜਾਜਕ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਥਾਪੇ ਸੋ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਕਤਾਨ ਦੇ ਲੀਡੇ ਨੂੰ ਅਰਥਾਤ ਪਵਿੱਤਰ ਬਸਤੂ ਨੂੰ ਪਹਿਰੇ ³³ ਅਤੇ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਹ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਜਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਸਭਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰੇ ³⁴ ਅਤੇ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਦਾ ਦੀ ਬਿਧੀ ਠਹਿਰੇ, ਭਈ ਤੁਸੀਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਸਭਨਾਂ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਲਈ ਵਰਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰੋ। ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਤਿਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਿਹਾ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ।

ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਲਾਨਾ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਹਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਨਾਉਣਾ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 29-34. ਆਖਰੀ ਪੈਰੂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਲਗਾਤਾਰ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਬਿਓਰਾ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਖਾਸ ਦਿਨ ਬਾਰੇ ਚਾਰ ਸਚਿਆਈਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ (16:29, 31, 34)। ਵਚਨ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਦਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸਦਾ ਦੀ ਬਿਧੀ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਇਹਦੇ ਲਈ ਸਮਾਂ ਠਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ: ਪਸਾਹ ਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ (ਸਤਵੇਂ) ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਦਸਵੀਂ ਮਿਤੀ।¹

ਇਹ ਅਰਾਮ ਦਾ ਦਿਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦੇਣ ਦਾ ਦਿਨ ਹੋਣਾ ਸੀ (16:29-31)। ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਨਾਏ ਗਏ ਵਿਸਰਾਮ ਦਾ ਸੱਬਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ ਦੇ ਅਰਥ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ 23:27, 28)। ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੌਮ ਦੇ ਪਾਪ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 27:9),²² ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸੀ।²³ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ‘ਦੁੱਖ ਦੇਣਾ’ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਕਰਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੁਆ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ (ਵੇਖੋ ਦਾਨੀਏਲ 8:3, 4)²⁴

ਇਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰਹਿਣੀ ਸੀ (16:32, 33)। ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹਾਰੂਨ ਨੇ ਕੀ ਕੀ ਕਰਨਾ ਸੀ (16:2), ਪਰ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਦੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅੱਗੇ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ (ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ)। ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਦਾ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਸੀ। ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਯਹੋਵਾਹ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਉਵੇਂ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਇਹ ਉਹ ਦਿਨ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਸੀ (16:32-34)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ੋਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ’ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਪੈਰੂ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ’ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਡੇਰੇ, ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਜਗਵੇਦੀ

ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਰਸਮ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ (ਵੇਖੋ 16: 15-19)। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਦਿਨ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ, ਇਸ ਦਿਨ ਮਾਫੀ ਪਾਏ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਨੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂਸਾ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਤਿਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਿਹਾ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਅਧਿਆਇ 16 ਦਾ ਅਰੰਭ ਇਕ ਇਤਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਪਾਪ ਅਤੇ ਮੌਤ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ); ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਹੋਰ ਇਤਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਅਤੇ ਉਹ ਘਟਨਾ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣਾ ਸੀ।

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

ਮਸੀਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ’ (ਅਧਿਆਇ 16)

ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਅੱਜ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਲਾ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਸੀਹੀ ਦਾ ਕੋਈ ‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ’ ਹੈ।

ਕੋਈ ਆਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ’ ਅੱਜ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਲਗੁਥਾ ਦੀ ਪਹਾੜੀ ਉੱਤੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਸਾਡਾ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ, ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਲੇਲਾ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮਰਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਰਿਆ। ਅਸੀਂ ਅਨੰਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਲੈ ਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਕ ਹੋਰ ਅਰਥ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਲਈ, ਹਰ ਦਿਨ ‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ’ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘ਵੇਖੋ, ਹੁਣ ਹੀ ਮਨ ਭਾਉਂਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਵੇਖੋ, ਹੁਣ ਹੀ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ!’ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 6:2)। ‘ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਦਿਨ’ ਬਹੁਤ ਭੜਕ ‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ’ ਵਰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ‘ਹੁਣ’! ਅੱਜ! ਹਰ ਰੋਜ਼ ‘ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਦਿਨ’ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ‘ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਵੇਗਾ’ (ਰੋਮੀਆਂ 10: 13) ਉਹਦੇ ਲਈ ਮੁਕਤੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਲੀਬ ਤੇ ਮਰ ਕੇ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕੀਤਾ ਉਸ ਨਾਲ ਉਹ ਦਿਨ ਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸ ਮੁਕਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਨੂੰ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ (ਅਧਿਆਇ 16)

ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵਿਚਲੇ ਨਿਯਮ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਇਸਰਾਏਲੀ ਲਈ ਹਰ ਵਾਰ ਗ਼ਲਤੀ ਕਰਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਾਪ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਭੇਰੇ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ, ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਅਤੇ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਸਭ ਪਾਪ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਲੇਵੀਆਂ 4 ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਲਾਨਾ ‘ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ’ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ? ਭਲਾ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਮਿਟਾਏ ਨਹੀਂ ਗਏ ਹੁੰਦੇ ਸਨ? ਬਾਈਬਲ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਤਾਂ ਨਹੀਂ

ਦਿੰਦੀ, ਪਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਜਵਾਬ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਕ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਲਈ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਪਾਪ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਸੁੱਧ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਡੇਰੇ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿਚ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ ਅਜਿਹੇ ਪਾਪਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਹੱਦ ਹੋਰ ਵਿਆਪਕ ਉੱਤਰ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੀ ਹੋਈ ਲਗਦੀ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਪ ਦੀਆਂ ਨਿਯਮਤ ਭੇਟਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਆਰਜ਼ੀ, ਸ਼ਰਤਸਹਿਤ ਮਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਰੋਜ਼ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਪ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲਦੀ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ। ਡੇਰੇ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਪਾਪ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਖ਼ਾਸ ਰਸਮਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਏ ਪਾਪਾਂ’ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੌਮ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਲੱਦ ਕੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਬੱਕਰਾ ਇਸ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇ ਇਹ ਦੂਜਾ ਜਵਾਬ ਸਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਸ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਨੂੰ ਅਸਰਦਾਇਕ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਲਹੂ ਨਾਲ ਸੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ (ਅਧਿਆਇ 16)

ਅੱਜ ਜੇ ਅਸੀਂ ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭੇਡ ਜਾਂ ਬਲਦ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਜਗਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਸਾੜਦਿਆਂ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੀ ਆਵੇਗਾ? ‘‘ਕਿੰਨਾਂ ਵਹਿਸੀ ਹੈ!’’ ਅਸੀਂ ਇਹੀ ਆਖਾਂਗੇ। ਪਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਮੂਸਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸਦੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਸਾਨੂੰ ਆਮ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਸੀ। ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂ?

ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਸਕੀਏ ਜਾਂ ਨਾ, ਪਰ ਬਾਈਬਲ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਲਹੂ ਦਾ ਵਹਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਿੱਬੜੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਦੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੂਸਾ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦਾ ਸਾਰ ਕੱਢਿਆ: ‘‘ਅਤੇ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਲਹੂ ਨਾਲ ਸੁੱਧ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਮਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ’’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:22)। ਲੇਵੀਆਂ 17:11 ਲਹੂ ਨਾਲ ਸੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ‘‘ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਰੀਰ ਦੀ ਜਿੰਦ ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜਿੰਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਹੂ ਹੈ।’’

ਇਸਰਾਏਲੀ ਲੋਕ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਸੁੱਧ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਪਵਿੱਤਰ ਕੌਮ ਸਨ। ਆਓ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ

ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸਰਾਏਲੀ ਲੋਕ ਲਹੂ ਨਾਲ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ

ਅਸੀਂ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਾਂਗੇ।

ਲਹੂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ

ਇਸਰਾਏਲ ਕੌਮ ਦੇ ਲੋਕ ਉਸ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸਨ ਜਿਹੜੀ ਲਹੂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹਰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਵਿਚ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਮਾਫ਼ੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ‘ਦੋਸ਼ ਬਲੀਆਂ’ ਜਾਂ ‘ਪਾਪ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ’ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਪ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੇਟਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਲਹੂ ਵਹਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ 4:27-31)। ਲਹੂ ਵਹਾਇਆ ਜਾਣਾ ਆਮ ਇਸਰਾਏਲੀ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਮਾਫ਼ੀ ਪਾਉਣ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਇਸਰਾਏਲੀ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਪਾਪ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਨਿਯਮ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਪਾਪ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਲਈ ਲਹੂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਵੇ।²⁵

ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਸਾਰਾ ਇਸਰਾਏਲ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਲਹੂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਖੀਏ ਤਾਂ ਇਸਰਾਏਲ ਕੌਮ ਲਈ ਯਹੋਵਾਹ ਨਾਲ ਸਹੀ ਸਬੰਧ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯਾਜਕਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹੋਰਨਾਂ ਭੇਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਬ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੇ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਲਈ ਬੱਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ:

ਨਵੇਂ ਚੰਦ੍ਰਮਾਂ ਦਾ ਪਰਬ, ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ (ਗਿਣਤੀ 28:11-15);

ਪਸਾਹ ਦੇ ਪਰਬ ਦਾ ਦਿਨ, ਪਹਿਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਚੌਢਵੀਂ ਤਰੀਕ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ

ਅਖ਼ੀਰੀ ਰੋਟੀ ਦੇ ਪਰਬ ਦੇ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਰੋਜ਼ (ਗਿਣਤੀ 28:16, 17, 22-24);

ਪਹਿਲੇ ਫਲਾਂ ਦਾ ਦਿਨ, ਪਿੰਡੇਕੁਸਤ ਜਾਂ ਅਠਵਾਰਿਆਂ ਦਾ ਪਰਬ (ਗਿਣਤੀ 28:26, 30);

ਤੁਰ੍ਹੀਆਂ ਦਾ ਪਰਬ ਸਤਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਜੋ ਸਾਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ ਬਣ

ਗਿਆ (ਗਿਣਤੀ 29:1, 5) ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ‘ਰੋਸ਼ ਹਸਨਾਹ’

ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘ਸਾਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ’ ਜਾਂ

‘ਸਾਲ ਦਾ ਮੁੱਢ’;

ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ, ਸਤਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਦਸਵਾਂ ਦਿਨ (ਗਿਣਤੀ 29:7, 11);

ਡੇਰਿਆਂ (ਜਾਂ ਤੰਬੂਆਂ) ਦੇ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਪਰਬ ਦਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਤਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਪੰਦਰਵੇਂ ਦਿਨ

ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (ਗਿਣਤੀ 29:12, 16, 19, 22, 25, 28, 31, 34, 36)।

ਸਮੁੱਚੀ ਇਸਰਾਏਲ ਕੌਮ ਲਈ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰਬ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਦਿਨ, ਸਤਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਦਿਨ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਾ ਵਰਣਨ ਲੇਵੀਆਂ 16 ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦਿਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਆਪਣੇ ਖ਼ੁਦ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਲਈ ਇਕ ਬਲਦ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਲਈ ਇਕ ਬੱਕਰਾ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਕੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਮ ਬਲੀ ਦੀ ਜਗਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਸਾੜਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਸਰਪੋਸ ਉੱਤੇ ਛਿੜਕਦਾ ਸੀ (16: 6, 11, 14-16)। ਡੇਰੇ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਉਤਾਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਇਕ ਹੋਰ ਬੱਕਰੇ ਉੱਤੇ ਧਰ ਕੇ ਉਸ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਪਾਪ ਧਰੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਘੱਲ ਦਿੰਦਾ ਸੀ (16:21, 22)। ਉਸ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਅਜੇ ਜੀਉਂਦਾ ਸੀ, ਘੱਲਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹ ਰਸਮ, ਦੂਜੇ ਬੱਕਰੇ ਦੀ ਮੌਤ, ਬਲਦ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀ ਲੋਕ ਲਹੂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਕੌਮ ਸਨ।

ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਕ ਆਮ ਇਸਰਾਏਲੀ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ੀ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਲਹੂ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਕੌਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਾਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਰੀਕ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਰਬ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ, ਅਤੇ ਸਲਾਨਾ ਤੌਰ ਤੇ ਵੱਡੇ ਯਹੂਦੀ ਪਰਬਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਲਹੂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਬਾਂ ਵਿਚ ਪਸਾਹ ਦਾ ਪਰਬ ਅਤੇ ਅਖ਼ਮੀਰੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਪਰਬ, ਅਠਵਾਰਿਆਂ ਦਾ ਪਰਬ (ਜਾਂ ਪਿੰਤੋਕੁਸਤ) ਦਾ ਪਰਬ, ਤੁਰੀਆਂ ਦਾ ਪਰਬ ਜਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਪਰਬ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਸਲਾਨਾ ਦਿਨ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਲਹੂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਭ ਕੁਝ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ!

ਲਹੂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਕੋਈ ਇਸ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਲਹੂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤੇ ਸਮੂਹਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮਾਫ਼ੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਕਿਉ?’’ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ (ਜਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ) ਲਈ ਮਰਨਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਕੌਮ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੇਵੀਆਂ 17: 11 ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ: ‘‘ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਰੀਰ ਦੀ ਜਿੰਦ ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਉੱਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸੋ ਜਿੰਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਹੂ ਹੈ।’’

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ, ‘‘ਜਿੰਦ ... ਲਹੂ ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ।’’ ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਦ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਲਹੂ ਵਗਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਜਾਨ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਲੈ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਜਾਨ ਦਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਜਾਨ ਬਖ਼ਸ਼ਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣਦਾ ਸੀ: ਮਾਫ਼ੀ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ (ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ) ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਜਿਹਦੇ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਜਾਨ ਦੇ ਲਹੂ ਦਾ ਵਹਾਇਆ ਜਾਣਾ ਪਾਪੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕਿਵੇਂ? ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਉਸ ਪਾਪੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਥਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ (ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ) ਸੀ। ਭਾਵ ਉਹਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਈ ਜਾਨਵਰ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਜਾਨਵਰ ਮਰ ਗਿਆ। ਪਾਪੀ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਬੂਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ

“ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਉਸ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਧਰ ਕੇ ਹੋਮ ਦੀ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਨੂੰ ਕੱਟ(ਦਾ)” ਸੀ (4:29)। ਪਾਪੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਕੇਤਕ ਤੌਰ ਤੇ, ਬਲੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਸਿਰ ਪਾ ਦਿੰਦਾ। ਫਿਰ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਇਵੇਂ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਪਾਪ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਵੇ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹਨੂੰ ਪਾਪੀ ਦੀ ਥਾਂ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ!

ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਪਾਪੀਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਦਲ ਦੇ ਰਾਹੀਂ, ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਈ ਹੋਰ ਸਚਿਆਈਆਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ: (1) ਖੁਦਾ ਪਾਪ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ; ਜਦ ਲੋਕ ਪਾਪ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬੜਾ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। (2) ਪਾਪ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਮੌਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਾਪ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੈ। ਪਾਪੀ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ ਭਾਵ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਰ ਹੇਠਾਂ ਹਨ। (3) ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਉਪਾਅ ਕੀਤਾ। (4) ਪਰ ਉਸ ਉਪਾਅ ਲਈ ਅਜੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਪ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਵੇ; ਇਹਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ।¹⁶

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਲਹੂ ਨਾਲ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ

ਕੋਈ ਵੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗਿਆਨ ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਕੀ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਇਹ ਤੱਥ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤਕ ਸਾਡੇ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਵੀ ਸੱਚ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਕਈ ਹਵਾਲੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੱਜ ਲੋਕ ਮਸੀਹ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 26:28; ਰੋਮੀਆਂ 3:24, 25; 5:8, 9; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:7; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:20; 1 ਪਤਰਸ 1:2, 18, 19; ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 7:14)।

“ਮਸੀਹ ਦਾ ਲਹੂ” ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਹੈ (ਵੇਖੋ 17:11)। ਯਿਸੂ ਦਾ ਲਹੂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਵਿਚ ਵਹਿਆ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਮੁਕਤੀ, ਸਾਡਾ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਰਾਹੀਂ, ਜਾਂ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਭੇਟ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸਰ੍ਹਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਲਦਾਂ ਅਤੇ ਬੱਕਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਬਲੀਦਾਨ ਸੀ। ਮਸੀਹ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਉਮਦਾ ਹੈ।

1. ਏਹ ਉਸ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੋਵੇਂ ਸੀ ਭਾਵ: ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ, ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਭੇਟ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਭੇਟ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਡੀ ਹੈ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:13, 14 ਆਖਦਾ ਹੈ:

ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਬੱਕਰਿਆਂ ਅਤੇ ਵਹਿੜਕਿਆਂ ਦਾ ਲਹੂ ਅਤੇ ਵਹਿੜ ਦੀ ਸੁਆਹ ਜਿਹੜੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਉੱਤੇ ਧੂੜੀ ਜਾਵੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਵਧੀਕ ਮਸੀਹ ਦਾ ਲਹੂ ਜਿਹ ਨੇ ਸਦੀਪਕ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਰਹਿਤ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰੇਗਾ ਭਈ ਤੁਸੀਂ ਜੀਉਂਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕਰੋ?

2. ਇਹ ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸੀ। ਜਾਨਵਰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਸਚੇਤ ਹੋ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ; ਭਾਵ ਜੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚਾਕੂਆਂ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਚ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਅੱਛਾ ਅਯਾਲੀ ਮੈਂ ਹਾਂ ... ਮੈਂ ਭੇਡਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ... ਕੋਈ ਉਹਨੂੰ ਮੈਥੋਂ ਖੋਹਦਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਮੈਂ ਆਪੇ ਉਹਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ’’ (ਜ਼ੁਹੰਨਾ 10: 14-18) ²⁷

3. ਇਹ ਪਾਪ ਰਹਿਤ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸੀ। ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਨਿਹਕਲੰਕ ਜਾਂ ‘‘ਬੇਨੁਕਸ’’ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ; ਪਰ ਨਿਹਕਲੰਕ ਜਾਨਵਰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਪਾਪ ਰਹਿਤ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਵਾਂਗ ਜਿਸੂ ਮਸੀਹ ‘‘ਪਵਿੱਤਰ, ਨਿਰਦੋਸ਼, ਨਿਰਮਲ, ਪਾਪੀਆਂ ਤੋਂ ਨਿਆਰਾ ਅਤੇ ਅਕਾਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ’’ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 7:26)। ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸੀ, ਬਾਈਬਲ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ‘‘ਪਾਪ ਤੋਂ ਰਹਿਤ’’ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 4: 15)।

4. ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸੀ। ਪਾਪ ਲਈ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਹਰ ਰੋਜ਼, ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਮਸੀਹ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਮਰਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਇੱਕੋ ਕੁਰਬਾਨੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਸੀ। ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦਾ ਖ਼ਤ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ‘‘ਬਾਹਲਿਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਇੱਕੋ ਹੀ ਵਾਰ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਗਿਆ’’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9:28; ਵੇਖੋ 9: 12; 10: 1-3)।

5. ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀ ਪਾਪ ਚੁੱਕ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕਦੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ‘‘ਕਾਮਿਲ ਨਹੀਂ’’ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10: 1), ਕਿਉਂ ਜੋ ‘‘ਅਣਹੋਣਾ ਹੈ ਭਈ ਵਹਿੜਕਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਕਰਿਆਂ ਦਾ ਲਹੂ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਵੇ’’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:4)। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਮਸੀਹ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ‘‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਸੰਪੂਰਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ’’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10: 14)। ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀਆਂ, ਜਦਕਿ ਮਸੀਹ ਦਾ ਲਹੂ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਦਾ ਹੈ!

ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਲੇਵੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਲਗਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਵੇਖੋ, 4:20, 26, 31, 35)। ਇਹ ਹਵਾਲੇ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਮੇਲ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਦੋ ਸਚਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਲਹੂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਮਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ੀ ਮਸੀਹ ਦੇ ਲਹੂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ‘‘ਪਹਿਲੇ ਨੇਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ’’ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਵਹਿਆ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9: 15)।

ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਦ ਮੂਸਾ ਦੇ ਯੁੱਗ ਦੇ ਲੋਕ ਪਾਪ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ

ਜਿਹੜਾ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵਹਿਆ, ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।²⁸ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ, ਜਿਹੜਾ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਇਸਰਾਏਲੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਮਸੀਹ ਦਾ ਲਹੂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਹਿ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਸੀਹ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਆਗਿਆਕਾਰ ਇਸਰਾਏਲੀ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਲਿਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਮਾਫ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਉਹਨੂੰ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਲਹੂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਖੂਬੀ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਸਦਾ ਲਈ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਣ, ਉਹਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੀ ਮੁਕਤੀ ਇਸਰਾਏਲੀ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਵਾਂਗ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਬਚਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ *ਲਗਾਤਾਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ*। ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੁਕਤੀ ਵਿਚ ਲਹੂ ਦਾ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਸੀ? ਉਹ ਯਹੋਵਾਹ ਵੱਲੋਂ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁਡਾਏ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਲੋਕ ਬਣ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਦੇ ਪਾਪ ਤੋਂ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।²⁹ ਪਲੇਠਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਦਸਵੀਂ ਆਫ਼ਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਲੇਲਿਆਂ ਦੇ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਦਸਵੀਂ ਆਫ਼ਤ ਵੇਲੇ, ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਲੇਲਾ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਲਹੂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਤੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਸਾਰ ਦੇ ਲੇਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ: ‘ਉਹ ਲਹੂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਘਰਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਹੋਵੋਗੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਦ ਮੈਂ ਲਹੂ ਨੂੰ ਵੇਖਾਂਗਾ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਦੀ ਲੰਘ ਜਾਵਾਂਗਾ ਅਰ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਬਵਾ ਜਦ ਮੈਂ ਮਿਸਰ ਦੇਸ ਨੂੰ ਮਾਰਾਂਗਾ ਨਾ ਪਵੇਗੀ ਜਿਹੜੀ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਸ ਕਰੇ’ (ਕੁਚ 12: 13)। ਫਿਰੋਨ ਦਸਵੀਂ ਆਫ਼ਤ ਨਾਲ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਜਾਂ ਮੁਕਤੀ ਵਿਚ ਲਹੂ ਦੇ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਸੀ।

ਇਸ ਦੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਬਾਅਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੇਵੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸ਼ੁੱਧ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਬਚਾਏ ਤਾਂ ਉਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲੇ ਸਨ। ਬਲਕਿ ਅਸੀਂ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਈ *ਰੱਖਿਆ*। ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਮਿਸਰ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸਹੀ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ।

ਉਹਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਏ ਗਏ ਹਾਂ (ਰੋਮੀਆਂ 5:8, 9; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:7), ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਖ਼ਾਸਕਰ ਸਾਡੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮਸੀਹੀ ਬਣੇ ਸਾਂ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਮਿਲੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:38); ਅਸੀਂ ਬਚਾਏ ਗਏ (1 ਪਤਰਸ 3:20, 21), ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਪਾਪ ਮਸੀਹ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ (ਪਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 1:5) ਧੋ ਦਿੱਤੇ ਗਏ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 22:16; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 5:26; ਤੀਤੁਸ 3:5)। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਵਰਗਾ ਹੀ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਲੇਲੇ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਅਸੀਂ ਪਸਾਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲੇਲੇ ਭਾਵ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ‘‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਲੇਲਾ’’ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਸਾਡਾ ਪਸਾਰ ਦਾ ਲੇਲਾ ਅਰਥਾਤ ਮਸੀਹ ਬਲੀਦਾਨ ਹੋਇਆ’’ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:7)।

ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਲਈ ਬਚੇ ਰਹਿਣ ਵਾਸਤੇ ਰੋਜ਼, ਮਾਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤੇ ਸਲਾਨਾ ਪਾਪ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਉਵੇਂ ਹੀ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਇਸਰਾਏਲੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਭਾਵ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਲਈ ਵਹੇ ਲਹੂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ। ਸਾਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਮਸੀਹ ਦਾ ਲਹੂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘‘ਜੇ ਅਸੀਂ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਚੱਲੀਏ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਯਿਸੂ ਦਾ ਲਹੂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ’’ (1 ਯੂਹੰਨਾ 1:7)। ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਡਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਹੈ ਬਲਕਿ ਸਾਡਾ ਲਗਾਤਾਰ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣਾ ਵੀ ਮਸੀਹ ਦੇ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਲੇਵੀਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਪ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਬਦਲਵੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਸਨ। ਪਾਪੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਸੰਕੇਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪ ਜਾਨਵਰ ਤੇ ਪਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਨਵਰ ਨੂੰ ਉਸ ਪਾਪੀ ਦੀ ਥਾਂ ਜਿਹੜਾ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ, ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਰੀਤ ਉਸ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਰੂਪ (ਝਲਕ ਜਾਂ ਤਸਵੀਰ) ਸੀ। ਪਾਪੀ ਲਈ ਜਾਨਵਰ ਦਾ ਬਦਲ ਉਸ ਵੱਡੀ ਹਕੀਕਤ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਸਾਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਮਿਲਿਆ ਹੈ: ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਵੇਲੇ ਪਾਪੀਆਂ ਲਈ ਮਸੀਹ ਦਾ ਬਦਲ (ਪ੍ਰਤੀਰੂਪ)।

ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਮਸੀਹਾ ਭਾਵ ਖ੍ਰਿਸਤੁਸ ਨੇ ਪਾਪੀਆਂ ਲਈ ਮਰਨਾ ਸੀ ਯਸਾਯਾਹ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ:

ਪਰ ਉਹ ਸਾਡੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਘਾਇਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸਾਡੀਆਂ ਬਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੁਚਲਿਆ ਗਿਆ, ... ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਾਰ ਖਾਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਨਰੋਏ ਕੀਤੇ ਗਏ। ... ਜਦ ਤੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਬਲੀ ਠਹਿਰਾਵੇਂ, ... ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਅੰਸ ਨੂੰ ਵੇਖੇਗਾ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਿਨ ਲੰਮੇ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਭਾਉਣੀ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਧਰਮੀ ਦਾਸ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਓਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬਦੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਵੇਗਾ। ... ਓਸ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਪਾਪ ਚੁੱਕੇ, ... (ਯਸਾਯਾਹ 53:5-12)।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪਾਪੀਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਮਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੀ ਟਹਿਲ ਕਰਾਉਣ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਟਹਿਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਥਾਂ ਨਿਸਤਾਰੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਭਰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇਣ ਆਇਆ’’ (ਮੱਤੀ 20:28; ਵੇਖੋ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:6)।

ਪੌਲੁਸ ਮਸੀਹ ਦੀ ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਾਲੀ ਮੌਤ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹਨੇ ਆਖਿਆ, ‘‘ਉਸ [ਖੁਦਾ] ਨੇ ਉਸ [ਮਸੀਹ] ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਪਾਪ ਦਾ ਜਾਨੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਾਡੀ ਖ਼ਾਤਰ ਪਾਪ ਠਹਿਰਾਇਆ ਤਾਂ ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਿਚ ਹੋ ਕੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਧਰਮ ਬਣੀਏ’’ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:21)। ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਮਸੀਹ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ ਪਾਪ ਉਸ ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ। ਫਿਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਪਾਪੀ ਸਨ, ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਦੁੱਖ

ਝੱਲ ਕੇ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਮਰਨ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਹਨੂੰ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕੀਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਮਿਲੇ। ਉਹ ਸਾਡੀ ਥਾਂ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਮੌਤ ਮਰਿਆ!

ਸਾਰ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸਚਿਆਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਬਕ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਹਨ। (1) ਪਰਮੇਸੁਰ ਪਾਪ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹਦੇ ਲਈ ਪਾਪ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। (2) ਪਾਪ ਦੀ ਸਹੀ ਸਜ਼ਾ ਮੌਤ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 6: 23)। (3) ਪਰਮੇਸੁਰ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ, ਉਸ ਦੇ ਲਹੂ ਵਹਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ, ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। (4) ਉਸ ਲਹੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਜਿਹੜਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ, ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਇੰਜੀਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਅਣਬਚਾਏ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ, ਅਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਲਈ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਆਖਦੀ ਹੈ। ਬਚੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਚੱਲਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਮਸੀਹ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਲਈ ਹਰ ਗੱਲ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲੀ ਲੋਕ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਬਚਾਏ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਪੈਣਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 8, 9) ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਫ਼ਾਇਦਾ ਲੈਣ ਲਈ ਭਾਵ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇੰਜੀਲ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਕੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਚੱਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ, ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਲਹੂ ਨਾਲ ਸੁੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

ਕੋਏ ਡੀ. ਰੋਪਰ

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਅਧਿਆਇ 14 ਅਸਲ ਵਿਚ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਵਚਨ ਹੈ। ²ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ਼ ਦ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ: ਪੈਂਟਾਟਿਊਕ, ਸੰਪਾ. ਟੀ. ਡੇਸਮੰਡ ਅਲਗਜ਼ੈਂਡਰ ਐਂਡ ਡੇਵਿਡ ਡਬਲਯੂ. ਬੇਕਰ (ਡਾਉਨਹਰਜ਼ ਗ੍ਰੇਵ, ਇਲਿਨੋਇ: ਇੰਟਰਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 2003), 54 ਵਿਚ ਜੌਨ ਈ. ਹਾਰਟਲੇ, "ਅਟੋਨੇਮੈਂਟ, ਡੇਅ ਆਫ਼।" ਅੰਤਿਮ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੂਚ 30: 10 ਅਤੇ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 23: 26-32 ਵਿਚ ਪੰਚਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ "ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਪਰਬ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਲੇਵੀਆਂ 23: 2)। ਬਾਈਬਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰੀ ਰੱਬੀਆਂ ਦੇ ਕਈ ਲੇਖਾਂ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 27: 9 ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ "ਵਰਤ" ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹਨੂੰ

ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਦਿਨ ਦੀ ਗੱਲ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।⁴ਡਬਲਯੂ. ਈ. ਵਾਈਨ, ਮੈਰਿਲ ਐਫ. ਅੰਗਰ, ਐਂਡ ਵਿਲੀਅਮ ਵਾਈਟ, ਜੂਨੀਅਰ, ਵਾਈਨ 'ਜ ਕੰਪਲੀਟ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਟਰੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਓਲਡ ਐਂਡ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਵਰਡਜ਼ (ਨੈਸਵਿਲ: ਥੌਮਸ ਨੈਲਸਨ ਪਬਲੀਸ਼ਰਜ਼, 1985), 10. ਲੇਵੀਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 'ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ' ਪਾਪ ਉਤਾਰਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਸਮੀ ਅਸੁੱਧਤਾ ਦੇ ਦੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।⁵NIV ਵਿਚ ਹੈ, 'ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਚਾਹੇ ਆਣ ਵੜੇ।' ਹੋਰਨਾਂ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਅਨੁਵਾਦ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ: 'ਉਹ [ਜਦੋਂ ਦਿਲ ਕਰੇ ਨਾ ਆ ਜਾਵੇ]' (NKJV); 'ਉਹ ਨਿਯੁਕਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਛੁਟ ਹੋਰ ਨਾ ਵੜੇ' (REB); 'ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹਦਾ ਜਦੋਂ ਮਨ ਕਰੇ ਉਹ ਆ ਜਾਵੇ' (NAB)। ਕਲਾਈਡ ਐੱਮ. ਵੂਡਸ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ, 'ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਹਾਰੂਨ ਨੂੰ ਵੀ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਬੁਲਾਏ ਜਾਂ ਅਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ' (ਕਲਾਈਡ ਐੱਮ. ਵੂਡਸ, ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੌਥੀ-ਗਿਣਤੀ-ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ, ਦ ਲਿਵਿੰਗ ਵੇ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ, ਜਿਲਦ 2 [ਸ਼ਰੇਵੇਪੋਰਟ, ਲੁਇਸਿਆਨਾ: ਲੈਂਬਰਟ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1974], 38)।⁶ਮਰਸਰ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਦ ਬਾਈਬਲ, ਸੰਪਾ. ਵਾਟਸਨ ਈ. ਮਿਲਸ (ਮੈਕਨ, ਜੌਰਜੀਆ: ਮਰਸਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1990), 568 ਵਿਚ ਬੱਬ ਆਰ. ਐਲਿਸ, 'ਮਰਸੀ ਸੀਟ।' ਆਇਤ 2 ਵਿਚ 'ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੇ ਢੱਕਣ' ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿਚ 'ਸੰਦੂਕ ਉਤਲਾ ਢੱਕਣ' (REB), 'ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਸਬੰਧੀ' (NAB), 'ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦਾ ਢੱਕਣ' (NIV) ਅਤੇ 'ਰਹਿਮ ਦੀ ਥਾਂ' (CEV) ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।⁷'ਹਥ ਭਰ ਕੇ' ਮੂਲ ਵਿਚ 'ਬੁਕ ਭਰ ਕੇ' ਹੈ।⁸ਜੇ. ਐੱਚ. ਹਰਟਜ਼ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਧੂਪ ਦਾ ਧੂਆਂ ਇਕ ਪੜਦਾ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਨੂੰ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਹਜ਼ੂਰ ਵੱਲ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ' (ਜੇ. ਐੱਚ. ਹਰਟਜ਼, ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੌਥੀ, ਪੈਂਟਾਟਿਊਕ ਐਂਡ ਹੈਫਟੋਰਾਸ [ਲੰਡਨ: ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1932], 156)।⁹ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਭੇਟਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਂ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੇਵੀਆਂ 4:3 ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਪਾਪ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਲਈ 'ਇਕ ਜਵਾਨ ਬਲਦ ਬੱਜ ਤੋਂ ਰਹਿਤ' ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। 'ਬੱਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਪਠੋਰਾ ਨਰ ਬੱਜ ਤੋਂ ਰਹਿਤ' ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਾਪ ਦੀ ਭੇਟ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (4:22, 23)। 'ਪੂਰੀ ਮੰਡਲੀ' ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਾਪ ਲਈ 'ਬਲਦ' ਦੀ ਭੇਟ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (4:13, 14)।¹⁰ਬੇਕਰ ਥਿਊਲੋਜਿਕਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਦ ਬਾਈਬਲ, ਸੰਪਾ. ਵਾਲਟਰ ਏ. ਐਲਵੈਲ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕਸ, 1996), 44 ਵਿਚ ਐਂਡਰਯੂ ਐੱਚ. ਟ੍ਰੇਟਰ, ਜੂਨੀ., 'ਐਟੋਨਮੈਂਟ।'

¹¹ਕ੍ਰਾਂਸਿਸ ਬ੍ਰਾਊਨ, ਐੱਸ. ਆਰ. ਡ੍ਰਾਈਵਰ, ਐਂਡ ਚਾਰਲਸ ਏ. ਬ੍ਰਿੱਗਸ, ਏ ਹਿਬਰੂ ਐਂਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸੀਕਨ ਆਫ ਦ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ (ਆਕਸਫੋਰਡ: ਕਲੇਰੰਡਨ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1977), 736. ¹²ਵੇਖੋ ਗੋਰਡਨ ਜੇ. ਵੈਨਹਮ, ਦ ਬੁਕ ਆਫ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੌਥੀ, ਦ ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਜ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1979), 233-235. ¹³LXX ਵਿਚ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀ 'ਚੁੱਕ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲਾ' ਵਜੋਂ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲੈਟਿਨ ਵਲਗੇਟ (ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਲਾਤੀਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕੈਥੋਲਿਕ ਅਨੁਵਾਦ) ਵਿਚ 'ਬਲੀ ਦਾ ਬੱਕਰਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਹੈ। 'ਬਲੀ ਦਾ ਬੱਕਰਾ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅੱਜ ਉਹਦੇ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਹਦੇ ਉੱਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬੇਕਸੂਰ ਹੀ ਹੋਵੇ।¹⁴ਆਰ. ਕੇ. ਹੈਰਿਸਨ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹਾਮੀ ਸੀ ਕਿ 'za'zel' 'ਹਟਾਉਣ' ਲਈ ਇਕ ਵਿਰਲਾ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। (ਆਰ. ਕੇ. ਹੈਰਿਸਨ, ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੌਥੀ, ਦ ਟਿੰਡੇਲ ਓਲਡ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼ [ਡਾਉਨਹਰਜ਼ ਗ੍ਰੇਵ, ਇਲਿਨੋਇ: ਇੰਟਰ-ਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1980], 170-71. ¹⁵ਕਈ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਵਾਚਕ ਨਾਉਂ

‘‘ਅਜਾਜ਼ੇਲ’’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਰਤਦੇ ਹੋਏਂ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (TEV; NJB; NJPSV; REB; NRSV; CEV; NLT; ESV)। CEV ਵਿਚ ਇਹ ਅਨੁਵਾਦ/ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ: ‘‘ਇਕ ਨੂੰ ਸੈਤਾਨ ਅਜਾਜ਼ੇਲ ਕੋਲ ਉਜਾੜ ਵਿੱਚ ਘੱਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।’’¹⁶ ਹਾਰਟਲੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਲੱਗਿਆ, ‘‘ਅਜਾਜ਼ੇਲ’’ ਸੈਤਾਨ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਵਾਚਕ ਨਾਉਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਿੰਦਾ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੈਤਾਨ ਕੋਲ ਭੇਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। (ਹਾਰਟਲੇ, 59.)¹⁷ ਮਿਸਨਾਰ ਯੋਮਾ 6.6. ¹⁸ਵੈਨਹਮ, 233. ¹⁹‘‘ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ’’ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਤੇ-ਕਿਤੇ ਉਹਦੇ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ‘‘ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ’’ ਕਿਹਾ ਗਿਆ (16:2, 17 ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੇਖੋ)। ਡੇਰੇ (ਤੰਬੂ) ਵਿਚ ਦੋ ਖਾਨੇ ਸਨ: (1) ਬਾਹਰ ਵਾਲਾ ਖਾਨ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਅਖਉਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੀਵਟ (ਜਾਂ ਸਮਾਦਾਨ), ਹਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਰੋਟੀ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਅਤੇ ਧੂਪ ਦੀ ਵੇਦੀ ਸੀ; ਅਤੇ (2) ਛੋਟੇ ਵਾਲੇ ਅੰਦਰਲੇ ਖਾਨੇ, ਅੱਤ ਪਵਿੱਥਰ ਥਾਂ ਵਿਚ ਸਾਖੀ ਦਾ ਸੰਦੂਕ ਸੀ। ਇਕ ਪੜਦਾ ਦੋਹਾਂ ਖਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਡ ਕਰਦਾ ਸੀ; ਪ੍ਰਧਾਨ ਯਾਜਕ ਇਸ ਪੜਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਤੋਂ ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।²⁰ ਹੈਰਿਸਨ, 174. ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧੋਣਾ ਡੇਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਹੋਂਦੀ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

²¹ਸਤਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਦੋ ਹੋਰ ਖ਼ਾਸ ਪਰਬ ਜਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਨ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ: ਸਤਵੇਂ ਮਹੀਨੇ (ਯਹੂਦੀ ਨਵਾਂ ਸਾਲ) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਤੁਰੀਆਂ ਦਾ ਪਰਬ ਅਤੇ ਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਪਰਬ ਜਿਹੜਾ ਸਤਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪੰਦਰਾਂ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।²² ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਵੇਖੋ ਡੌਨ ਡਿਵੇਲਟ, *ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ*, ਬਾਈਬਲ ਸਟੱਡੀ ਟੈਕਸਟਬੁਕ ਸੀਰੀਜ਼ (ਜੋਪਲਿਨ, ਮਿਜ਼ੋਰੀ: ਕਾਲਜ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1975), 270. ਜ਼ਬੂਰ 35:13 ਅਤੇ ਯਸਾਯਾਹ 58:3, 5 ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਣੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਲੀਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।²³ ਇਹ ਆਗਿਆ ਪੰਚਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ ਹੈ (ਲੇਵੀਆਂ 23:27-32; ਗਿਣਤੀ 29:87)।²⁴ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਲੀਮ ਨਾਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵਿਚ ਅਰਾਮ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜਿਆਂ ਲਈ ਵੇਖੋ ਲੇਵੀਆਂ 23:29,30. ²⁵ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਇਕ ਅਪਵਾਦ ਲੇਵੀਆਂ 5:11-13 ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਬੇਹੱਦ ਗ਼ਰੀਬ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਭੇਟ ਲਈ ਕੁਝ ਮੈਦਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ।²⁶ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਬਾਰੇ ਲਈ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ, ਵੇਖੋ ਕੋਏ ਡੀ. ਰੋਪਰ, *ਗਿਣਤੀ*, ਟਰੱਬ ਫ਼ਾਰ ਟੁਡੇ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਸਰਸੀ, ਆਰਕੈਂਸਾ: ਰਿਸੋਰਸ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ 2012), 516-24 ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।²⁷ ਜਦੋਂ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, ‘‘ਕੀ ਤੂੰ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈਂ ਜੋ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਕੋਲੋਂ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਣੇ ਦੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਫੌਜਾਂ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਕਰੇਗਾ?’’ (ਮੱਤੀ 26:53)।²⁸ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ‘‘ਮਸੀਹ ਦਾ ਲਹੂ ਅੱਗੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਵਹਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮਸੀਹ ਤੋਂ 1,400 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਮਸੀਹ ਦੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।’’²⁹ ਕੁਰੰਥੀਆਂ 10:1, 2 ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ।